

Var oluşun iki önemli sırrı: Plan ve yazı

Mustafa Bey: “30. Sözün İkinci Maksad’ında geçen ‘İmam-ı Mübîn’ ve ‘Kitâb-ı Mübîn’ deyimlerini açar mısınız?”

Otuzuncu Söz’ün İkinci Maksad’ında zikri geçen önemli kavramlardan birisi İmam-ı Mübîn, birisi de Kitab-ı Mübîn’dir.

İmam-ı Mübîn ile Kitâb-ı Mübîn, esasen Kur’ân’da ifadesini bulan sırlı kavramlardandır. Cenâb-ı Hak bir âyet-i kerimede: “Biz her şeyi İmam-ı Mübîn’de takdir ettik”¹ buyurur. Bir diğer âyette ise: “Size Allah’tan bir Nur ve Kitâb-ı Mübîn geldi”² buyrulur.

Âyetlerde; her şeyin kendi muhtevasında plânı çizildiği, takdir edildiği, yazıldığı, sayıldığı, hesap edildiği bir İmam-ı Mübîn ile bu takdirden sonra, yine Cenâb-ı Hak tarafından gönderilen, indirilen, verilen, îcad edilen bir Nur ve bir Kitâb-ı Mübîn’den bahsedilir. Kur’ân bir başka âyette, İmam-ı Mübîn’in levhası olarak da Levh-i Mahfuz’u nazara verir.³

Kitab-ı Mübîn’den, İlâhî Kelâm noktasında Arş-ı Azam’dan gelen Kur’ân-ı Hakîm’i; İlâhî Kudretin tecellîsi noktasında da bu büyük kâinât kitabını anlamalıyız. Çünkü Cenâb-ı Hak’ın Kelâm sıfatının tecellîsi Kur’ân-ı Hakîm; Kudret sıfatının tecellîsi de bu şehâdet ve gayb âlemi dediğimiz kâinattır.⁴ Bedüzzaman’a göre Kur’ân, bu büyük kâinat kitabının tercümanı ve müfessiridir.⁵

İmam-ı Mübîn’in, Allah’ın ilim ve emrinin bir kısmına bir unvan olduğunu beyan eden Üstad Saîd Nursî, bu deyim’in şehâdet âleminden ziyade gayb âlemine baktığını, zaman olarak şu andan ziyade geçmiş ve geleceğe nazar ettiğini, her şeyin görünen varlığından ziyade aslına, nesline, köklerine ve tohumlarına baktığını ve topyekûn vaki olacaklar için Allah’ın takdir buyurduğu mukadderâtın bir defteri hüviyetinde bulunduğunu kaydeder.⁶ Üstad Hazretleri bu tanımını şöyle açıklar: Her şeyin kökü, aslı ve başlangıcı gayet san’atlı ve muntazam bir şekilde eşyanın vücudunu, hayatını ve gelişimini netice veriyor. Bundan anlaşılıyor ki, her şey Allah’ın ilim düsturlarını içine alan bir defter ile tanzim ediliyor. Eşyanın neticeleri, nesilleri ve tohumları ise ileride gelecek mevcudâtın programlarını ve fihristelerini içerdiğinden, elbette

Allah'ın emrinin bir küçük mecmuâsı hükmünde olmaktadır. Meselâ çam çekirdeği Allah'ın tekvinî emirlerini ihtiva eden bir küçük program hükmündedir. Hatta her çekirdeğin, tekvinî emirlerin cisimleşmiş bir versiyonu olduğu da söylenebilir.

Çekirdek ile ağaç arasındaki vazgeçilmez ve kopmaz ilişkiyi kâinat çapında büyütecek olursak; İmam-ı Mübîn'in, kâinatın bir büyük çekirdeği, yani geçmiş, gelecek ve gayb âlemi etrafında dal budak salan yaratılış ağacının bir büyük mukadderat programı ve bir büyük fihristesi ve plânı olduğunu söyleyebiliriz. Bu mânâda İmam-ı Mübîn, Allah'ın varlıklar için takdir buyurduğu kaderin bir defteri ve bir plân mecmuâsıdır. Bu plânın imlâsı, bu programın icrası ve bu kader defterinin hükmü ile atomlar eşyanın vücudundaki hizmetlerine ve hareketlerine sevk edilmektedir.

Bedüzzaman Hazretlerine göre Kitâb-ı Mübîn ise, gayb âleminden ziyade şehâdet âlemine bakar. Yani geçmiş ve gelecekte ziyade şu anki zamana nazar eder. Yani Allah'ın ilim ve emrinden ziyâde, kudret ve irâdesinin bir unvânı, bir defteri ve bir kitâbıdır. İmam-ı Mübîn kader defteri ise, Kitâb-ı Mübîn kudret defteridir. Yani her şeyin vücudundaki, mâhiyetindeki, vasıf ve hallerindeki eksiksiz sanat ve intizam gösteriyor ki, bir Kâmil Kudretin düsturları ile, her şeye hükmü geçen bir İrâdenin kânûnları ile vücud giydiriliyor; sûretleri tayin ve teşhis ediliyor, muayyen bir miktar ve hususî bir şekil veriliyor. Allah'ın Kudret ve İradesinin küllî ve kapsamlı bir kânun mecmuâsı ve büyük bir defteri vardır ki, her bir şeyin hususî vücutları ve sûretleri ona göre biçiliyor, dikiliyor ve giydiriliyor. Ehl-i gafletin "tabiat" dedikleri şey, bu İlâhî kânundan başka bir şey değildir.

Zaman hakikatına kâinat çapında bir tanım getiren Bedüzzaman; zamanın, sabit ve dâim olan Levh-i Mahfûzun, değişken olan Levh-i Mahv ve İspatta, yani varlıklar âleminde, yani ölüme, hayata, varlığa ve yokluğa sürekli mazhar olan eşya üzerinde bir değişken defter ve bir yazar-bozar tahtadan ibâret olduğunu beyan eder. Bir başka ifadeyle, İmam-ı Mübîn'in imlâsı, hükmünün icrası ve programının uygulanması demek olan Kitâb-ı Mübîn üzerindeki bu imlâ ve kitabetin, yani bu icra ve uygulama sahifesinde yazılan kader yazılarının mürekkebi zamandır.⁷

Maddenin en küçük yapı taşı olarak tanıdığımız atomun hareketleri ise Saîd Nursî Hazretlerinin nazarında, kudret kalemi tarafından, bu ezeli plânın ve kudret âyetlerinin yazımı ve varlıkların yaratılması esnasında meydana gelen ihtizaz, cevelân, cereyan, akım ve titreşimden ibarettir. Yoksa atomların hareketleri, maddecilerin zannettikleri gibi tesadüf oyuncağı değildir.⁸ Bu titreşimin, bu akımın, bu cereyanın, bu cevelânın ve bu baş döndürücü hareketin binler hikmetlerinden bir hikmeti ise, zerrelere ve atomları nurlandırmak sûretiyle âhiret âlemine lâyük

olmalarını sağlamak ve hayata aşına kılmaktır.9

Dipnotlar:

1- Yâsîn Sûresi, 36/12;

2- Mâide Sûresi, 5/15;

3- Burûc Sûresi, 85/22;

4- Sözlere, s. 471;

5- İşârâtü'l-İ'câz, s. 15;

6- Mektûbât, s. 40;

7- Mektûbât, s. 41;

8- Sözlere, s. 504;

9- Sözlere, s. 510